

Nr. 81 din 24.10.2025

**Către: Victoria BELOUS
Ministru al Finanțelor**

**Copie: Anca DRAGU
Guvernator al Băncii Naționale a Moldovei**

***Ref.:** Aviz privind proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (activitatea concertată în asigurări)*

Stimată Doamnă Ministru,

Prin prezenta, companiile membre ale Asociației Investitorilor Străini din Moldova (FIA) Vă salută respectuos și Vă transmit înaltele sale considerațiuni.

Prin această adresare, înaintăm anexat atenției Dvs. comentariile și propunerile noastre pe marginea *proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative referitoare la activitatea concertată în domeniul asigurărilor*.

Propunerile formulate sunt esențiale pentru asigurarea unui cadru legislativ echilibrat și funcțional, care să stimuleze concurența loială, transparența și stabilitatea pieței asigurărilor, protejând totodată, interesele consumatorilor și sustenabilitatea activității companiilor de asigurare.

FIA Moldova apreciază eforturile Ministerului Finanțelor și conlucrarea fructuoasă de-a lungul anilor, mizând în continuare pe eficientizarea acestui proces, în limitele oferite de cadrul legal.

Vă mulțumim pentru atenția acordată acestei adresări și rămânem la dispoziția Dumneavoastră pentru orice informații suplimentare sau clarificări.

Anexă: 6 file.

Cu deosebită considerație,

**Ana GROZA
Director Executiv**

Analiza comparativă între proiectul de Lege și Directiva Solvency II/alte Directive

Nr. crt.	Proiectul de act normativ național	Obiecții	Propuneri
1.	Pct. 1, art. 4: <i>Beneficiar efectiv</i> - persoană fizică care deține sau controlează, în ultimă instanță, direct sau indirect, achizitorul potențial ori deținătorul direct sau indirect al unei dețineri în capitalul social al societății de asigurare sau de reasigurare sau din drepturile de vot.	Noțiunea de beneficiar efectiv expusă în proiect contravine Directivei (UE) 2015/849 și prevederilor din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Abordarea autorilor proiectului de a oferi o nouă noțiune pentru „beneficiar efectiv” distorsionează direcția Planului Național de acțiuni pentru aderarea RM la UE 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023. Directiva 2009/138 (Solvency II) conform Planului Național de acțiuni urmează a fi transpusă integral până în luna martie 2026, iar aceasta nu reglementează o noțiune diferită a beneficiarului efectiv doar pentru sectorul de asigurări.	Se propune excluderea din pct. 1, art. 4, a noțiunii de beneficiar efectiv.
	Pct. 1, art. 4: <i>deținător/dobânditor indirect</i> – persoana, inclusiv beneficiarul efectiv, care deține/dobândește o deținere în capitalul social al societății de asigurare sau de reasigurare prin intermediul unei alte persoane asupra căreia aceasta exercită controlul.	Considerăm introducerea mecanismului de reglementare a oricărei deținerii/dobândiri din capitalul social al societății de asigurare contraproductivă din punct de vedere a supravegherii. Se propune păstrarea reglementărilor în sensul deținerii/dobândirii participației calificate (10 %).	Se propune următoarea noțiune pentru Pct. 1, art. 4: <i>deținător/dobânditor indirect</i> – persoana, inclusiv beneficiarul efectiv, care deține/dobândește o participație calificată în capitalul social al societății de asigurare sau de reasigurare prin intermediul unei alte persoane asupra căreia aceasta exercită controlul;
	Pct. 1, art. 4: <i>persoane care acționează în mod concertat</i> - persoane aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobândită sau pe care urmează să o dobândească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între acestea. Până la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat:	Noțiunea din proiect contravine reglementărilor europene privind activitatea concertată, introduce prezumția de acțiune concertată fără bază factuală, impune divulgarea excesivă de informații personale și oferă puteri discreționare autorităților, contrar principiului proporționalității și practicii UE.	Se propune unificarea tuturor reglementărilor naționale, inclusiv Legea nr. 171 privind piața de capital, cu atribuirea următoarei noțiunii persoanelor care acționează în mod concertat: Se consideră că o persoană, denumită în continuare entitate, deține indirect, prin intermediul persoanei/persoanelor cu care

a) persoanele care au achiziționat acțiuni ale societății de asigurare sau de reasigurare în circumstanțe care denotă achiziția coordonată sau intenția comună a acestor persoane de a achiziționa acțiunile societății de asigurare sau de reasigurare; b) persoanele implicate: - persoanele care controlează sau sunt controlate de către altă persoană sau care se găsesc sub un control comun; - persoanele care sunt parte directă sau indirectă la acorduri în vederea obținerii sau exercitării în comun a drepturilor de vot, dacă acțiunile, care sunt obiect al acordului, pot conferi o poziție de control; - persoanele fizice din cadrul persoanei juridice, care au atribuții de conducere sau control; - persoanele care pot numi majoritatea membrilor organelor de conducere în cadrul unei persoane; - orice persoană care, conform legislației civile, este legată de persoana fizică, menționată mai sus, printr-un raport de rudenie de gradul întâi și doi, soții persoanei și rudelor persoanei, afinii persoanei și soții afinelor, precum și societățile aflate sub controlul acestora; c) societatea-mamă împreună cu filialele sale, precum și oricare dintre filialele aceleiași societăți-mamă între ele; d) o persoană și membrii organului de conducere al acesteia și cu persoanele implicate, precum și aceste persoane între ele; e) o persoană cu fondurile ei de pensii și cu persoana care administrează aceste fonduri; f) persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, utilizează resurse financiare având aceeași sursă sau provenind de la entități diferite care sunt persoane implicate; g) persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, direcționează beneficiile astfel obținute către același destinatar sau către destinatari care sunt persoane implicate;	Directiva 2009/138/CE (Solvency II) folosește expresia „<i>acționează concertat</i>” în art. 57 alin. (1). Ea face trimitere la: Directiva 2004/109/CE (Transparency Directive), art. 10, și Directiva 2004/39/CE (MiFID I, acum MiFID II – Directiva 2014/65/UE), art. 10 și anexa I, pentru situațiile în care mai multe persoane colaborează în mod coordonat pentru exercitarea drepturilor de vot sau influențarea conducerii. În toate aceste acte, „acțiunea concertată” are sensul restrâns și anume de acțiune coordonată între două sau mai multe persoane în scopul de a exercita, în comun, influență asupra conducerii unei entități. Niciuna dintre directive nu include rudele și afinii (inclusiv până la gradul II), persoanele din organele de conducere în mod arbitrar ca persoane care acționează în mod concertat. Expresia „<i>acționează concertat</i>” e bazată pe influență efectivă sau intenție comună, nu pe legături personale sau afinități presupuse. După cum se menționează în Nota informativă a proiectului, propunerile de modificare vor avea impact și asupra modificărilor Regulamentului CNPF 22/3/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind participațiile calificate în capitalul social al societăților de asigurare sau de reasigurare (în continuare Regulamentul 22/3/2023). După cum observăm din versiunea actuală a Regulamentul 22/3/2023, reglementările primare care se introduc în Legea nr. 92/2022 sunt utilizate ca teme juridic pentru elaborarea reglementărilor secundare, respectiv definirea persoanelor care acționează în mod	acționează în mod concertat, drepturi de vot asupra unui emitent, în oricare dintre următoarele situații sau combinație a acestora: a) persoana/persoanele cu care entitatea acționează în mod concertat deține/dețin direct, în calitate de acționar/acționari, drepturi de vot asupra emitentului, iar entitatea deține ea însăși, în mod direct, suplimentar față de deținerile care se consideră a fi indirecte, drepturi de vot asupra emitentului; b) persoana cu care entitatea acționează în mod concertat este persoană juridică - acționar al emitentului, iar entitatea poate influența modalitatea de exercitare a drepturilor de vot deținute direct de respectiva persoană juridică - acționar al emitentului, ca urmare a faptului că: (1) entitatea, singură sau împreună cu persoanele cu care acționează în mod concertat, altele decât persoana juridică -acționar al emitentului, deține direct sau indirect majoritatea drepturilor de vot asupra persoanei juridice - acționar al emitentului. În sensul prezentelor prevederi, prin expresia deține indirect majoritatea drepturilor de vot se înțelege și situația în care entitatea și persoana juridică - acționar al emitentului sunt legate printr-un lanț de dețineri, cu condiția ca la fiecare nivel al lanțului de dețineri să existe posibilitatea entității de a influența, direct sau indirect, modalitatea de exercitare a majorității drepturilor de vot ca urmare a existenței unei situații de genul celor prevăzute în primul paragraf al prezentei litere sau la lit. a);
--	--	---

h) persoanele juridice ale căror structuri de proprietate sau al căror organ de conducere are preponderent aceeași componentă; i) persoanele care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent; j) persoanele al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de societatea de asigurare sau de reasigurare denotă o politică comună de durată cu referire la această societate de asigurare sau de reasigurare; k) persoanele care, pentru derularea unor operațiuni economice, de reprezentare a intereselor sau de exercitare a drepturilor de vot conferite de instrumentele financiare deținute, au desemnat sau desemnează ca mandatar (mandatari) aceeași persoană (persoane) care este (sunt) persoană(e) implicată(e); l) persoanele care s-au asociat în orice formă juridică recunoscută de lege, iar scopul sau obiectivul asocierii sunt operațiunile aflate în legătură cu societatea de asigurare sau de reasigurare; m) persoanele care au deținut sau dețin în același timp deținere la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună; n) persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună; o) alte persoane determinate de autoritatea de supraveghere, conform criteriilor stabilite în actele normative;	concertat urmează a fi tratată și aplicată doar în sensul reglementărilor europene. De exemplu, Regulamentul nr. 22/3 din 02.05.2023 în punctul 82, prevede: Calitatea deținătorilor direcți și indirecti de participații calificate în capitalul social al unei societăți de asigurare trebuie să corespundă, în mod permanent, criteriilor expuse în secțiunea 3, pentru asigurarea unui management prudent și sănătos al societății de asigurare, respectării de către aceasta a prevederilor legislației. În acest scop, deținătorii direcți și indirecti, inclusiv beneficiarii efectivi ai acestora prezintă autorității de supraveghere anual, cel târziu până la 30 aprilie al anului următor celui de gestiune, informațiile prevăzute la anexa nr. 10. Anexa nr. 10 reglementează prezentarea anuală a datelor cu caracter personal ale tuturor persoanelor fizice afiliate (membri de familie, inclusiv rudele și afinii de gradul întâi și doi ai persoanelor cu funcții de conducere în societate), inclusiv: numărul de identificare (IDNP), adresa de domiciliu, criteriul de afiliere și deținerile în alte societăți comerciale. De menționat că Regulamentul 22/3 se referă inclusiv la persoanele afiliate ale investitorilor, care în mare parte, sunt cetățeni străini, protejați prin legislația națională și directivele UE privind prelucrarea datelor cu caracter personal. Mai mult decât atât, investitorii străini sunt obligați, prin Anexa nr. 10, să prezinte autorității de supraveghere o declarație pe proprie răspundere, sub sancțiunea legii penale, că toate răspunsurile din chestionar, inclusiv datele cu caracter personal ale persoanelor fizice afiliate (membri de familie, rude și	sau a) entitatea, singură sau împreună cu persoanele cu care acționează în mod concertat, altele decât persoana juridică - acționar al emitentului; b) poate să numească ori să revoce majoritatea membrilor organelor de administrare sau de control ori alte persoane cu putere de decizie în persoana juridică - acționar al emitentului; c) poate exercita o influență semnificativă asupra persoanei juridice - acționar al emitentului, în virtutea unor clauze cuprinse în contracte încheiate cu persoana juridică - acționar al emitentului sau a unor prevederi cuprinse în actul constitutiv al persoanei juridice - acționar al emitentului; d) este acționar sau asociat al persoanei juridice - acționar al emitentului și: - a numit singură, ca rezultat al exercitării drepturilor sale de vot, majoritatea membrilor organelor de administrare sau de control ori majoritatea conducătorilor filialei în ultimele două exerciții financiare; sau - controlează singură, în baza unui acord încheiat cu ceilalți acționari sau asociați, majoritatea drepturilor de vot. (2) În situațiile prevăzute la alin. (1), deținerile directe ale persoanelor cu care entitatea acționează în mod concertat sunt considerate ca fiind dețineri indirecte ale entității în cauză.
---	--	--

		afini de gradul întâi și doi ai persoanelor cu funcție de conducere), cu care nu se află în relații contractuale sau de afaceri și pentru care nu există niciun temei legal de prezentare, sunt complete și veridice. Având în vedere faptul că actele normative menționate în prezenta contravin prevederilor Directivei UE privind protecția datelor cu caracter personal, extinzând în mod nejustificat și contrar prevederilor directivei obligația societăților de a prelucra datele cu caracter personal ale persoanelor fizice afiliate cu care nu se află în relații de afaceri cu societatea supravegheată în Republica Moldova și considerând că aceste cerințe sunt excesive și pot genera riscuri semnificative de încălcare a dreptului la viață privată, garantat de Constituția Republicii Moldova, precum și de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR). În conformitate cu art. 5 alin. (1) lit. c) din GDPR („datele trebuie să fie adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile prelucrării”), autoritatea de supraveghere nu poate solicita date despre rude sau afini decât dacă există o suspiciune rezonabilă și documentată că aceștia exercită influență concertată. Solicitățile autorității ar trebui să fie întotdeauna prezentate în scris, motivate și ocazionale și nu ar trebui să se refere la un sistem de evidență în totalitate sau să conducă la interconectarea sistemelor de evidență.	(3) Prevederile alin. (1) lit. b) sunt aplicabile inclusiv în situația în care entitatea, precum și persoanele cu care aceasta acționează concertat, altele decât persoana juridică - acționar al emitentului, nu dețin în mod direct, suplimentar față de deținerile indirecte, drepturi de vot asupra emitentului. În acest caz, obligația de lansare a unei oferte publice de preluare obligatorii intervine dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: a) are loc o schimbare a entității și a persoanelor cu care aceasta acționează concertat, specificate la alin. (1) lit. b); b) respectiva persoană juridică - acționar al emitentului are o deținere directă în cadrul emitentului mai mare de 10% din drepturile de vot. Totodată, solicităm autorităților revizuirea art. 203 din Codul civil, art. 10 din Legea nr. 1134 privind societățile pe acțiuni, art. 6 din Legea nr. 171 privind piața de capital, referitoare la persoanele afiliate și excluderea rudelor și afinelor din reglementări.
	Pct. 1, art. 4: Noțiunea <i>participație calificată</i> – deținerea directă sau indirectă într-o societate de asigurare sau de reasigurare, care reprezintă cel puțin 10 % din capitalul social sau din drepturile de vot ori care face posibilă exercitarea unei influențe asupra administrării societății de asigurare sau de	Contravine noțiunii din Directiva 2009/138/CE (Solvency II).	Se propune noțiunea din Directiva 2009/138/CE (Solvency II): <i>Participație calificată</i> - înseamnă deținerea într-o întreprindere, direct sau indirect, a cel puțin 10 % din capital sau din drepturile de vot sau

	reasigurare la luarea deciziilor în adunarea generală sau în organul de conducere, reprezentând mai puțin de 10% din capitalul social ori din drepturile de vot.		orice altă posibilitate de a exercita o influență semnificativă asupra administrării acelei întreprinderi.
	Pct. 2 din Proiect: Art. 9 se completează cu alineatul (6 ¹) Statutul societății de asigurare sau de reasigurare trebuie să specifice denumirea, sediul, obiectul activității, atribuțiile organului de conducere, cuantumul capitalului social, tipul, numărul, valoarea nominală a acțiunilor și drepturile de vot legate de ele, obligativitatea deținătorilor direcți, indirecti și a beneficiarilor efectivi de a prezenta informația solicitată de către societatea de asigurare sau de reasigurare pentru asigurarea conformării acesteia prevederilor prezentei legi.	Considerăm introducerea acestor prevederi ca fiind excesive, având în vedere că prevederile actuale ale Legii 92/2022, art. 115, alin. (4)-(5) prevăd competențele și atribuțiile autorității de supraveghere care poate solicita participanților profesioniști pe piața asigurărilor orice documente și/sau informații pentru îndeplinirea eficientă a atribuțiilor conferite de lege.	Se propune excluderea acestui punct.
	Pct. 7 din proiect. Art. 30 ¹ alin. (1)-(4) – în anumite circumstanțe, stabilite de autoritatea de supraveghere, achiziția de acțiuni se poate realiza fără aviz prealabil, dar toate drepturile acționarului (vot, dividende etc.) sunt suspendate de drept până la eliberarea ulterioară a avizului; dacă avizul nu se obține, acțiunile trebuie înstrăinate în 3 luni.	Proiectul introduce un mecanism de autorizare retroactivă și suspendare automată a drepturilor acționarilor, echivalent cu o sancțiune de facto, care nu este prevăzută în 2009/138/CE (Solvency II). Directiva instituie doar evaluarea prudențială proporțională, fără efecte suspensive asupra drepturilor de proprietate și fără cerințe mai stricte (art. 58 alin. (7)).	Se propune excluderea acestui punct.
	Pct. 7 din proiect. Art. 31 ⁶ – Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor (1) Cu cel puțin 7 zile înainte de ținerea adunării generale a acționarilor, societatea de asigurare sau de reasigurare sau persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor prezintă autorității de supraveghere lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor. (2) În lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor pot fi incluse doar persoanele care dețineau calitate de acționar la data de referință, stabilită conform Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni. (3) Depozitarul central unic al valorilor mobiliare este obligat, cu cel puțin 3 zile înainte de la data desfășurării	În Directivă Solvency II, nu există o asemenea condiționare. Măsura afectează direct dreptul de proprietate (art. 17 Carta UE) și libertatea de a exercita drepturile acționarilor.	Se propune eliminarea cerinței de opinie scrisă prealabilă. Autoritatea poate solicita ulterior lista acționarilor pentru scopuri prudențiale, dar nu poate condiționa desfășurarea adunării. Reformulare aliniatului (5): „Societatea transmite autorității lista acționarilor, în scop informativ.” Tot aici, se propune excluderea aliniatului (6).

adunării generale a acționarilor, să informeze societatea de asigurare sau de reasigurare și persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor despre orice modificări survenite în lista acționarilor care are loc după data întocmirii listei acționarilor, cu respectarea cerințelor stabilite la alin. (7). (4) Datele obținute conform alin. (3) se prezintă autorității de supraveghere de către societatea de asigurare sau de reasigurare sau persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor cu cel puțin 2 zile înainte de data desfășurării acesteia. (5) Autoritatea de supraveghere examinează documentele prezentate conform alin. (1) și (4) și transmite Comisiei de înregistrare a participanților la adunarea generală a acționarilor societății de asigurare sau de reasigurare, precum și societății de asigurare sau de reasigurare sau persoanelor care convoacă adunarea generală a acționarilor, opinia scrisă referitoare la lista acționarilor. (6) Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor nu este valabilă în absența opiniei scrise a autorității de supraveghere cu privire la aceasta. (7) Lista acționarilor societății de asigurare cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor nu poate fi modificată în interiorul termenului de 3 zile până la data desfășurării adunării generale a acționarilor societății de asigurare sau de reasigurare.		
---	--	--